

## آزمون ۱

| ردیف | نام دروسی          | مباحث (زبان و ادبیات فارسی)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------|--------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱    | زبان عمومی و تخصصی | اسم و انواع آن، قیود و کلمات ربط، قیود کمی (very-enough-too-such-so)، لغت، واژگان تخصصی (درک مطلب)                                                                                                                                                                                                                                              |
| ۲    | نظم فارسی          | بوستان سعدی، سی قصیده ناصر خسرو، نیمه اول غزلیات حافظ (براساس چاپ دکتر خلیل خطیب رهبر)                                                                                                                                                                                                                                                          |
| ۳    | نثر فارسی          | تاریخ بیهقی جلد اول (براساس چاپ دکتر خلیل خطیب رهبر)، مرزبان نامه، سیاست نامه                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| ۴    | کلیات مسائل ادبی   | دستور: مقدمات و تعاریف، فعل<br>بدیع: بدیع لفظی (تسجیع و روش تکرار)<br>بیان: تعاریف و کلیات، مجاز<br>معانی: عیوب فصاحت، جملات خبری<br>قافیه و عروض: کلیات، (مبانی وزن شعر فارسی و اوزان شعر فارسی)<br>تاریخ ادبیات: از آغاز عهد اسلامی تا پایان نیمه اول قرن پنجم هجری<br>نقد ادبی: کلیات نقد ادبی، فرمالیسم، روانکاوی، ساختارگرایی، روایت شناسی |
| ۵    | عربی               | صرف: فعل ماضی، مضارع و امر، مجرد و مزید، اقسام اسم، مصدر، اسم فاعل و مفعول، صفت مشبیه، اسم زمان و مکان، انواع اعلال، اسم جامد و مشتق<br>نحو: فعل ماضی، مضارع و امر، فاعل و نائب فاعل، مبتدا و خبر، حروف مشبیه بالفعل یا بلیس و ترجمه و تشکیل و حرکت گذاری                                                                                       |
| ۶    | تاریخ اسلام        | عربستان قبل از ظهور اسلام (مقدمه تاریخ اسلام - موقعیت جغرافیایی شبه جزیره عربستان - تقسیمات جغرافیایی شبه جزیره عربستان - وضعیت سیاسی، نژادی و قومی در جزیره العرب - منطقه جنوبی و دولت های آن - حکومت های شمال جزیره العرب - دین و اعتقادات اعراب در جزیره العرب - مرکزیت یافتن مکه) - تولد و زندگی پیامبر اسلام (سال اول تا یازدهم هجرت)      |
| ۷    | ادبیات انقلاب      | نثرنویسی، ادبیات پس از انقلاب های متعدد - رویکرد تحلیلی بر ادب داستانی                                                                                                                                                                                                                                                                          |

## آزمون ۲

| ردیف | نام دروس           | مباحث (زبان و ادبیات فارسی)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱    | زبان عمومی و تخصصی | ضمایر، ربط دو جمله، تطابق فاعل و فعل، زمان‌ها، لغت، واژگان تخصصی (درک مطلب)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ۲    | نظم فارسی          | مثنوی معنی (دفتر اول) / حدیقه سنایی / نیمه دوم غزلیات حافظ (براساس چاپ دکتر خلیل خطیب رهبر)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ۳    | نثر فارسی          | تاریخ بیهقی جلد دوم (براساس چاپ دکتر خلیل خطیب رهبر)، گلستان سعدی، کلیله و دمنه                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ۴    | کلیات مسائل ادبی   | <p><b>دستور:</b> اسم، صفت</p> <p><b>بدیع:</b> تجنیس، بدیع معنوی (روش تشبیه)</p> <p><b>بیان:</b> تشبیه</p> <p><b>معانی:</b> جملات پرسشی، جملات عاطفی و امری</p> <p><b>قافیه و عروض:</b> نکاتی در باب تقطیع، مباحثی دیگر از اوزان شعر فارسی</p> <p><b>تاریخ ادبیات:</b> از میانه قرن پنجم هجری تا آغاز قرن هفتم</p> <p><b>نقد ادبی:</b> نقد اسطوره‌ای - کهن‌الگویی، تاریخ‌گرایی نوین، نقد لاکانی</p>                                                                                                                                    |
| ۵    | عربی               | <p><b>صرف:</b> اسم مقصور و ممدود و منقوص، جمع مذکر و مؤنث، موصوف و صفت، مذکر و مؤنث، اسم اشاره، اسم مفرد و مثنی</p> <p><b>نحو:</b> مفعول مطلق، مفعول به (اسم فعل، اسم فاعل، اسم مبالغه، اسم مفعول، صفت مشبیه، مصدر، افعال تعجب) و ترجمه و تشکیل و حرکت‌گذاری</p>                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| ۶    | تاریخ اسلام        | <p><b>خلفای راشدین</b> (ابوبکر ۱۱-۱۳) هجری قمری - خلیفه دوم مسلمین: عمر بن خطاب (۱۳-۲۳ هجری قمری) - خلیفه سوم راشدین: عثمان بن عفان (۲۴-۳۵ هجری قمری) - خلیفه چهارم راشدین: علی بن ابیطالب (۳۵-۴۰ هجری) - <b>امویان</b> (معاویه و سلسله سفیانی - یزید بن معاویه بن ابی‌سفیان (یزید اول) - مروان بن حکم - عبدالملک بن مروان - ولید بن عبدالملک (ولید اول) - سلیمان بن عبدالملک - عمر بن عبدالعزیز - یزید بن عبدالملک (یزید دوم) - هشام بن عبدالملک - ولید بن یزید (ولید دوم) - یزید بن ولید (یزید سوم) - مروان بن محمد (مروان دوم)</p> |
| ۷    | ادبیات انقلاب      | مقدمه و کلیات، ادبیات داستانی - نگاهی بر چهره‌های جریان‌ساز ادبیات داستانی، شعر پیش از انقلاب، شاعران پیشکسوت، عناصر و کارکردهای شعر دفاع مقدس، شعر مقاومت در بستر اجتماعی                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

آزمون ۳

مباحث (زبان و ادبیات فارسی)

مجموع مباحث آزمون‌های ۱ و ۲

## آزمون ۴

| ردیف | نام دروسی          | مباحث (زبان و ادبیات فارسی)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱    | زبان عمومی و تخصصی | افعال (modal)، معلوم و مجهول، جملات مرکب کوتاه، نقل قول مستقیم و غیرمستقیم، لغت، واژگان تخصصی (درک مطلب)                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| ۲    | نظم فارسی          | قصاید و غزلیات سعدی، مخزن الاسرار نظامی، شیرین و خسرو، شاهنامه فردوسی، صائب                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| ۳    | نثر فارسی          | تاریخ بیهقی جلد سوم (براساس چاپ دکتر خلیل خطیب رهبر)، چهارمقاله                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| ۴    | کلیات مسائل ادبی   | دستور: ضمیر، قید، شبه جمله، حرف<br>بدیع: روش تناسب، روش ایهام<br>بیان: استعاره<br>معانی: ایجاز، اطناب، مساوات<br>قافیه و عروض: قافیه (کلیات و تعاریف، مبانی قافیه)<br>تاریخ ادبیات: از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم هجری<br>نگارش و ویرایش: نگارش<br>سبک‌شناسی: سبک‌شناسی نظم<br>نقد ادبی: نشانه‌شناسی شعر، نقد ادبی از منظر مطالعات زنان، پسامدرنیسم                                          |
| ۵    | عربی               | صرف: تصغیر، اعراب، تقدیر علامات اعراب، ضمیر، منسوب، فعل معلوم و مجهول<br>نحو: حرف منادی، استغاثه، ندبه، اسم کان و اخواتها، تنازع، اختصاص، تخییر و اغراء، ترجمه و تشکیل و حرکت‌گذاری                                                                                                                                                                                                               |
| ۶    | تاریخ اسلام        | عباسیان (دعوت عباسیان و ابومسلم خراسانی - ابوالعباس سفاح - ابوجعفر منصور - ابوعبدالله مهدی - هارون الرشید عباسی - امین عباسی - مأمون خلیفه عباسی - معتصم عباسی - الواثق بالله - المتوکل بالله - المنتصر عباسی - المستعین خلیفه عباسی - المعتمد خلیفه عباسیان - مهتدی - معتمد خلیفه عباسی - معتضد عباسی - مکتفی عباسی - ابن معتز - مقتدر خلیفه عباسی - القاهر بالله - الراضی بالله - المتقی بالله) |
| ۷    | ادبیات انقلاب      | هویت ادب داستانی پیش و پس از انقلاب - هویت ادبیات انقلاب - انقلاب اسلامی ۱۳۵۷ - قالب‌های شعری - سبک ادبی شعر دفاع مقدس - سبک زبانی شعر دفاع مقدس                                                                                                                                                                                                                                                  |

## آزمون ۵

| ردیف | نام دروس           | مباحث (زبان و ادبیات فارسی)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------|--------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱    | زبان عمومی و تخصصی | جمله پیچیده، کاربرد فعل دوم، عبارت وصفی، حروف اضافه، افعال دو کلمه‌ای، لغت، واژگان تخصصی (درک مطلب)                                                                                                                                                                                                                                                     |
| ۲    | نظم فارسی          | قصاید خاقانی، منطق الطیر، صائب تبریزی و شعرای سبک هندی                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ۳    | نثر فارسی          | مرصادالعباد، مصباح الهدایه، کشف الاسرار، قابوس‌نامه                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| ۴    | کلیات مسائل ادبی   | دستور: وندها، جمله، دستور تاریخی<br>بدیع: ترتیب کلام، تعلیل و توجیه<br>بیان: کنایه<br>معانی: فصل و وصل<br>قافیه و عروض: اختیارات شاعری، عیوب قافیه، قافیه بدیعی<br>تاریخ ادبیات: از اوایل قرن دهم هجری تا ادبیات معاصر<br>نگارش و ویرایش: ویرایش<br>سبک‌شناسی: سبک‌شناسی نثر<br>نقد ادبی: نشانه‌شناسی، نظریه دریافت، نقد واکنش خواننده و مطالعات فرهنگی |
| ۵    | عربی               | صرف: اسم موصول، اسماء شرط، اسماء استفهام، کنایات، ظروف، اعلال و الهمزة، العدد الأصلی و الترتیبی<br>نحو: مفعول لاجله، مفعول معه، مفعول فیه، حال، تمییز، تأکید، عطف، ترجمه و تشکیل و حرکت‌گذاری                                                                                                                                                           |
| ۶    | تاریخ اسلام        | امرای محلی در بلاد اسلامی (امویان اندلس - فاطمیان مصر - موحدین و بنی نصر - مرابطین) - تاریخ‌نگاری در اسلام (منشأ تاریخ‌نگاری در اسلام - روش‌ها و مکاتب تاریخ‌نگاری - بررسی اصلی‌ترین منابع تاریخ اسلام)                                                                                                                                                 |
| ۷    | ادبیات انقلاب      | دیدگاه‌های مختلف در مورد ادبیات داستانی پس از انقلاب - شاعران نسل اول - سبک فکری و درون‌مایه شعر دفاع مقدس - شاعران دفاع مقدس                                                                                                                                                                                                                           |

## آزمون ۶

### مباحث (زبان و ادبیات فارسی)

مجموع مباحث آزمون‌های ۴ و ۵

# منابع آزمون‌های مدرسان شریف

## زبان عمومی و تخصصی:

۱- کتاب‌های مدرسان شریف (عمومی و تخصصی) ۲- زبان تخصصی ویژه دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی

## نظم فارسی:

۱- کتاب مدرسان شریف ۲- شاهنامه (جلد ۱) چاپ مسکو یا چاپ ژول مول، شاهنامه فردوسی جلد اول با شرح و توضیح جویی، بهین‌نامه باستان از دکتر جعفر یاحقی، غمنامه رستم و سهراب و رزم‌نامه رستم و اسفندیار مثنوی (دفتر اول) به تصحیح نیکلسن، با استفاده از توضیحات دکتر شعار انوری و یا توضیحات دکتر منصور رستگار فسائی ۲- آثار نظامی (مخزن الاسرار و خسرو و شیرین)، بوستان سعدی، با شرح و توضیح دکتر خزائلی غزلیات حافظ، شرح دکتر خطیب رهبر، حافظ‌نامه بهاء‌الدین خرمشاهی، ذهن و زبان حافظ از خرمشاهی، مجموعه مقالات دکتر داد درباره حافظ «مجموعه مقالات» نشر دانش درباره حافظ ۳- حدیقه و دیوان سنایی، منطق‌الطیر عطار (چاپ دکتر مشکور، دکتر گوهرین)، گزیده منطق‌الطیر و شیخ صنعان هردو شاهکارهای ادب فارسی، مثنوی، دفتر اول؛ شرح مثنوی شریف از مرحوم فروزانفر و ادامه آن از دکتر سید جعفر شهیدی، احادیث مثنوی «فروزانفر» و «آیات مثنوی» درگاهی از نشر امیرکبیر، قصاید خاقانی، گزیده خاقانی از دکتر ضیاء‌الدین سجادی، «شرح مشکلات اشعار خاقانی» اثر مرحوم سجادی، کتاب برگزیده متون مصنوع و مزین فارسی اثر دکتر اسماعیل حاکمی، مقدمه کتاب و نمونه‌های منتخب از کلیله و دمنه، مرزبان‌نامه و جهانگشا از فرهنگ عبارات‌های متون مصنوع اثر دکتر مدبری، برای رفع دشواری‌ها و مشکلات فنی و مصنوع استفاده شود. از فرهنگ فارسی اثر مرحوم دکتر محمد معین به ویژه بخش دوم، نیمه دوم ج ۴ برای معانی ترکیبات عربی مستعمل در متون فارسی استفاده شود. ۴- سی قصیده ناصر خسرو، دکتر محقق ۵- کتاب بوستان سعدی، غلامحسین یوسفی ۶- کتاب تحلیل اشعار ناصر خسرو، دکتر محقق ۷- مثنوی معنوی دفتر اول، دکتر استعلامی و کریم زمانی

## نثر فارسی:

۱- کتاب مدرسان شریف ۲- تاریخ بیهقی، گلستان سعدی - چهارمقاله نظامی عروضی، تاریخ جهانگشای جویی (جلد اول)، مرزبان‌نامه (نیمه اول کتاب) - مرصادالعباد، تاریخ بیهقی؛ گزیده تاریخ بیهقی "دبیر سیاقی، نرگس روان‌پور، خطیب رهبر با استفاده از کتاب آقای منوچهر دانش‌پژوه"، ۳- کلیله و دمنه؛ تمام متن با استفاده از توضیحات مجتبی مینوی، با تأکید بر ترجمه اشعار عربی، آیات، احادیث و امثال و دقت و در تجزیه و ترکیب و اعراب‌گذاری چهارمقاله به تصحیح دکتر محمد معین (مقدمه، باب دبیری و شاعری)، ۴- مرزبان‌نامه، به ویژه باب چهارم، جهانگشای جویی، جلد اول با استفاده از گزیده دکتر شعار، گزیده دکتر یدالله شکری از مجموعه شاهکارهای ادب فارسی، گزیده دکتر خطیب رهبر با استفاده از شرح مشکلات جهانگشا از دکتر خاتمی، با تأکید بر لغات معنوی و دقت در عبارات عربی گلستان به کوشش دکتر غلامحسین یوسفی و همچنین خطیب رهبر، با تأکید بر اشعار عربی، آیات و امثال ۵- سی قصیده ناصر خسرو، دکتر محقق ۶- قصاید و غزلیات سعدی، دکتر خطیب رهبر ۷- مصباح الهدایه تصحیح جلال‌الدین همایی ۸- قابوس‌نامه گزیده دکتر یوسفی ۹- سیاست‌نامه دکتر شعار

## کلیات مسائل ادبی:

۱- کتاب مدرسان شریف

دستور: دستور زبان فارسی ۲، تألیف دکتر حسن انوری، دکتر حسن احمدی گیوی

تاریخ ادبیات: تاریخ ادبیات ایران، دکتر صفا با تلخیص محمد ترابی، از صبا تا نیما یحیی آرین‌پور

بدیع: نگاهی تازه به بدیع، دکتر سیروس شمیسا

بیان: بیان و معانی، دکتر سیروس شمیسا - معانی و بیان دکتر جلیل تجلیل

معانی: بیان و معانی، دکتر سیروس شمیسا

قافیه و عروض: آشنایی با عروض و قافیه، دکتر سیروس شمیسا

سبک‌شناسی: سبک‌شناسی نظم و سبک‌شناسی نثر، دکتر سیروس شمیسا

نگارش و ویرایش: نگارش و ویرایش، سمیعی گیلانی

نقد ادبی: کتاب نظریه و نقد ادبی دکتر پاینده ۲- کتاب نقد ادبی دکتر سیروس شمیسا

## منابع تکمیلی:

۱- دستور دکتر خیام‌پور، دستور تاریخی مختصر زبان فارسی دکتر محسن ابوالقاسمی ۲- فنون بلاغت و صناعات ادبی ۳- شناخت شعر دکتر شاه

حسینی ۴- سبک‌شناسی ملک‌الشعراى بهار ۵- غلط ننویسیم ابوالحسن نجفی

## عربی:

۱- کتاب‌های مدرسان شریف ۲- مجانی‌الحديثه (لؤییس اب شیخو) ۳- نهج‌البلاغه ۴- مبادئ العربیه جلد ۴ (رشید شرتونی) ۵- قرآن کریم (جز سی‌ام)

۶- جواهرالادب، سید هاشمی ۷- فن ترجمه، یحیی معروف ۸- فن ترجمه، رضا ناظمیان ۹- مضامین مشترک در فارسی و عربی، محمد دامادی انتشارات

دانشگاه تهران

## تاریخ اسلام:

۱- کتاب مدرسان شریف ۲- تاریخ پیامبر اسلام، ابراهیم آیتی ۳- تاریخ اسلام، علی‌اکبر فیاض ۴- تاریخ تحلیلی اسلام، سید جعفر شهیدی ۵- تاریخ

صدر اسلام، غلامحسین زرگری‌نژاد ۶- تاریخ ایران اسلامی دفتر اول از پیدایش اسلام تا ایران اسلامی از رسول جعفریان ۷- سلسله‌های اسلامی،

کلیفورد باسورث ترجمه فریدون بدره‌ای ۸- تاریخ ملل و دول اسلامی، کارل بروکلمان ترجمه هادی جزایری ۹- تاریخ سیاسی اسلامی، حسن ابراهیم

حسن

## ادبیات انقلاب:

۱- درآمدی بر ادبیات داستان پس از پیروزی انقلاب اسلامی، فریدون اکبری ۲- کتاب نقد و تحلیل ادبیات انقلاب اسلامی - بخش اول شعر، فریدون

اکبری ۴- شعر انقلاب اسلامی، دکتر صابر امامی ۵- شعر مقاومت و دفاع مقدس، افسانه شیرشاهی ۶- نثر نوین فارسی، حسن کامشاد ۷- ادوار نثر

فارسی، هرمز رحیمیان